MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

_______________________ hokimligi maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi

____________________ maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi __-umumiy o'rta ta'lim maktabi chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchisi _____________________________ning

20__-20__-o'quv yili 10-sinf uchun III chorak

DARS ISHLANMALARI

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘________ __________________________

2025-2026-o‘quv yili 10-sinf CHQBT fani uchun
III chorak taqvim mavzu rejasi

№	O‘tiladigan mavzular rejasi	Nazariy soat	Dars o‘tkazish muddati	Dars o‘tkazilgan sana
1.	Avtomat kalashnikov AK-74, AK-47, RPK-74 qurollarining jangovar imkoniyatlari	1		
2.	O‘q otar qurollarining (PKM, SVD, RPG, PM) jangovar imkoniyatlari.	1		
3.	AK-74 qurolining qism va mexanizmlari	1		
4.	Quroldan otishdagi ehtimoliy tutilishlar, o‘qotar qurollarni tozalash.	1		
5.	Avtomatni noto‘liq qismlarga ajratish va yig‘ish	1		
6.	Avtomatni noto‘liq qismlarga ajratish va yig‘ish	1		
7.	Avtomatni noto‘liq qismlarga ajratish va yig‘ish	1		
8.	Avtomatni noto‘liq qismlarga ajratish va yig‘ish	1		
9.	Qo‘l granatalarining jangovar xususiyatlari	1		
10.	**BSB-3 [50 ball]**	1		
11.	Zamonaviy umumqo‘shin janging asosiy turlari, askarning jangdagi majburiyatlari	1		
12.	Jangovar guruhning tarkibi va jangovar imkoniyatlari	1		
13.	Jangovar texnikalarning taktik-texnik tasnifi	1		
14.	Qurolli Kuchlarning harbiy aviatsiya texnikalari	1		
15.	Muhandislik to‘siqlarining turlari	1		
16.	Tankka va piyodalarga qarshi minalar	1		
17.	Gorizont tomonlarini aniqlash	1		
18.	Navigatsion vositalar	1		
19.	**CHSB-3 [40 ball]**	1		
20.	Azimut bo‘yicha harakatlanish	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Avtomat kalashnikov AK-74, AK-47, RPK-74 qurollarining jangovar imkoniyatlari

Darsning maqsadi:

Ta’limiy:

O‘zbekiston Respublikasining Qurolli Kuchlari safidagi harbiy xizmat huquqiy asoslarining talablari hamda mohiyatini o‘rgatish;

harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va harbiy burchga sadoqatli bo‘lish, mas’uliyat va javobgarlikni shakllantirish;

Vatan mustaqilligi va ravnaqi yo‘lida fidokorona kurashgan milliy qahramonlarimiz bilan faxrlanish, ularga munosib voris bo‘lish tuyg‘usini shakllantirish;

Tarbiyaviy:

umumharbiy nizomlarning harbiy xizmatchilar hayotidagi ahamiyatini, Vatanga qasamyod va uning talablarini anglash;

favqulodda vaziyatlarda harakatlanish, zaruriyat tug‘ilganda o‘ziga hamda yon atrofdagilarga birinchi tibbiy amaliy yordam ko‘rsatish ko‘nikmalarini o‘rgatish;

yosh avlodda qat’iy hayotiy pozitsiya va Vatan taqdiri uchun daxldorlik mas’uliyatini shakllantirish;

Rivojlantiruvchi:

yoshlarni o‘z fuqarolik burchi va konstitutsion majburiyatlarini bajarishga, jamiyat va davlat manfaatlarini himoya qilishga qodir shaxslar etib tarbiyalashga yo‘naltirish;

harbiy burchga va Prezidentiga sadoqatli bo‘lish, xalq taqdiri uchun javobgarlik tuyg‘usini shakllantirish.

II. FK – fanga oid kompetensiyalar

FK1 – Harbiy qonunchilik va harbiy tartibni bilish kompetensiyasi

FK2 – Askarning jangda harakatlanish va jangovar qurol-aslahalardan foydalana olish kompetensiyasi

FK3 – Jismoniy sifatlarini namoyon qila olish kompetensiyasi

FK4 – Favqulodda vaziyatlarda to‘g‘ri va tezkor harakatlanish kompetensiyasi

FK5 – Vatanparvarlik va burchga sodiqlik kompetensiyasi

Birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish kompetensiyasi

Milliy urf-odatlar, o‘zaro muloqot, oilada ota-ona o‘rni, farzand tarbiyasi va burch tushunchalariga ega bo‘lish kompetensiyasi

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o‘quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o‘quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi**..**

III. Yangi mavzu bayoni:

Kalashnikov avtomati individual qurol hisoblanib, dushmanning jonli kuchi va o‘t ochish vositalarini yakson qilishga mo‘ljallangan. Dushmanni qo‘l jangi mobaynida yakson qilish uchun avtomatga nayza-pichoq biriktiriladi.

1-rasm. **AK-74 avtomatining umumiy tuzilishi:** 1) stvol, stvol qutisi (nishonga olish moslamasi va qo'ndog'i bilan birga); 2) stvol qutisining qopqog'i; 3) zatvor ramasi (gaz porsheni bilan birga); 4) zatvor; 5) qaytarish mexanizmi; 6) gaz trubkasi (quvuri) stvol qoplamasi bilan; 7) sevyo (stvolning ostki qoplamasi); 8) zarba berish-o't ochish mexanizmi; 9) o'qdon; 10) nayza-pichoq; 11) penal (tozalash va moylash anjomlari uchun g'ilof); 12) shompol.

2-rasm. **RPK-74 qo'l pulemyotining umumiy tuzilishi:** 1) stvol, stvol qutisi, zarbdor-tepki mexanizm, mo'ljalga olish moslamasi, qo'ndoq to'pponcha dastasi bilan birga; 2) olov so'ndiruvchi – kompensator; 3) stvol qutisining qopqog'i; 4) zatvor ramasi gaz porsheni bilan birgalikda; 5) zatvor; 6) qaytaruvchi mexanizm; 7) gaz trubkasi stvol qoplamasi bilan birgalikda; 8) stvolning ostki dastasi; 9) o'qdon; 10) shompol; 11) anjomlar uchun penal; 12) tirgak.

1-jadval

Nomlanishi	Ko'rsatkichlar		
	AK-74	AK-47	RPK-74
Mo'ljalga olib otish masofasi	1000 m	800 m	1000 m
To'g'ridan to'g'ri yo'nalishda o't ochish masofasi: ko'krak qiyofali nishonga qarata – yuguruvchi nishonga qarata –	440 m 625 m	350 m 525 m	460 m 640 m
Otish sur'ati (bir daqiqada otiladigan o'qlar soni)	600 dona	600 – 650 dona	600 dona
O'qning boshlang'ich tezligi	900 m/s	715 m/s	960 m/s
O'q talafot yetkazuvchi masofa	1350 m	1500 m	1350 m
O'qning uchish uzoqligi	3150 m	3000 m	3150 m
Avtomatning patronlar bilan to'ldirilgan plastmassali o'qdon bilan birgalikdagi og'irligi	3,6 kg	4,3 kg	5,46 kg
O'qdon sig'imi	30 dona	30 dona	45 dona
Kalibri	5,45 mm	7,62 mm	5,45 mm
Patron og'irligi	10,2 g	16,2 g	10,2 g
Avtomatning nayza-pichoqsiz, qismlarga ajragan qo'ndoq bilan birgalikdagi uzunligi	940 mm	870 mm	1060 mm

Avtomat bilan harakatlanganda quyidagilar qat'iy taqiqlanadi:
- qurolni, o'qlangan yoki o'qlanmaganidan qat'i nazar, odamlarga, yonga va orqaga qaratish;
- boshliq (komandir) komandasigacha qurolni o'qlash;
- o'qlangan qurolni qarovsiz qoldirish, uni boshqa shaxslarga berish;
- shaxsiy tarkibga 100 metrdan yaqin masofadan paxtavon patron bilan o'q uzish;
- qizil bayroq ko'tarilgan joylarga, xavfli yo'nalishlar yoki pana (blindaj) tomonga o'q uzish;
- otish marrasiga chiqqunga qadar o'q uzish;

• “To‘xtatilsin!” (“O‘t ochish to‘xtatilsin!”) komandasi yoki signalidan keyin qo‘mondonlik punkti va pana joy (blindaj)da oq bayroq ko‘tarilgandan keyin o‘q uzish;
• nosoz quroldan o‘q uzish, nosoz o‘q-dorilarni qo‘llash. Quyidagi vaziyatlarda otishni zudlik bilan to‘xtatish zarur:
• nishonlar maydonida insonlar, transport, hayvonlar, otish uchastkasida esa pastlab uchayotgan samolyot va vertolyot paydo bo‘lganda;
• snaryad va granatalar odamlar yashiringan pana joylar yaqiniga yoki xavfsiz hududlar chegarasidan tashqariga tushganda;
• otish maydonida yong‘in chiqqanda;
• tundagi otish vaqtida mo‘ljalni yo‘qotganda. O‘q-dorilar bilan ishlaganda quyidagilar qat’iy taqiqlanadi:
• o‘q-dorilarga qum, yog‘ yoki olov tegishi;
• o‘q-dorilarni belgilanmagan joyda saqlash;
• o‘q-dorilarni boshqa shaxslarga berish, shuningdek, ularni otish maydonida yoki mashg‘ulotlar o‘tkazish joylarida qoldirish;
• o‘q-dorilarni qismlarga ajratish, ulardan poroxni chiqarib olish va olovga tashlash;
• o‘q-dorilarni sumkalar va kiyim-kechak cho‘ntaklarida qoldirish.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:
1. Avtomat qanday qurol va undan nima maqsadlarda foydalaniladi?
2. Nega avtomat dunyoda eng ko‘p ishlatiladigan qurollardan biri hisoblanadi?

V. Darsni yakunlash: o‘quvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.
VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O‘IBDO‘: ______________________ ______________ _____________
(imzo) *(sana)*

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: O‘q otar qurollarining (PKM, SVD, RPG, PM) jangovar imkoniyatlari.

Darsning maqsadi:

Ta’limiy:

O‘zbekiston Respublikasining Qurolli Kuchlari safidagi harbiy xizmat huquqiy asoslarining talablari hamda mohiyatini o‘rgatish;

harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash va harbiy burchga sadoqatli bo‘lish, mas’uliyat va javobgarlikni shakllantirish;

Vatan mustaqilligi va ravnaqi yo‘lida fidokorona kurashgan milliy qahramonlarimiz bilan faxrlanish, ularga munosib voris bo‘lish tuyg‘usini shakllantirish;

Tarbiyaviy:

umumharbiy nizomlarning harbiy xizmatchilar hayotidagi ahamiyatini, Vatanga qasamyod va uning talablarini anglash;

favqulodda vaziyatlarda harakatlanish, zaruriyat tug‘ilganda o‘ziga hamda yon atrofdagilarga birinchi tibbiy amaliy yordam ko‘rsatish ko‘nikmalarini o‘rgatish;

yosh avlodda qat’iy hayotiy pozitsiya va Vatan taqdiri uchun daxldorlik mas’uliyatini shakllantirish;

Rivojlantiruvchi:

yoshlarni o‘z fuqarolik burchi va konstitutsion majburiyatlarini bajarishga, jamiyat va davlat manfaatlarini himoya qilishga qodir shaxslar etib tarbiyalashga yo‘naltirish;

harbiy burchga va Prezidentiga sadoqatli bo‘lish, xalq taqdiri uchun javobgarlik tuyg‘usini shakllantirish.

II. FK – fanga oid kompetensiyalar

FK1 – Harbiy qonunchilik va harbiy tartibni bilish kompetensiyasi

FK2 – Askarning jangda harakatlanish va jangovar qurol-aslahalardan foydalana olish kompetensiyasi

FK3 – Jismoniy sifatlarini namoyon qila olish kompetensiyasi

FK4 – Favqulodda vaziyatlarda to‘g‘ri va tezkor harakatlanish kompetensiyasi

FK5 – Vatanparvarlik va burchga sodiqlik kompetensiyasi

Birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish kompetensiyasi

Milliy urf-odatlar, o‘zaro muloqot, oilada ota-ona o‘rni, farzand tarbiyasi va burch tushunchalariga ega bo‘lish kompetensiyasi

Darsning borishi:

№	Bo‘limlar	Vaqti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O‘tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: salomlashish, navbatchi axboroti, sinf va o‘quvchilarning darsga tayyorgarligi tekshiriladi, o‘quvchilar ehtiyojlari aniqlanadi.

II. O‘tilgan mavzuni mustahkamlash. o‘tilgan mavzu yuzasidan suhbat, savol-javob o‘tkaziladi. Uy vazifasini bajarilishini tahlili o‘tkazilib no‘to‘g‘ri bajarilgan topshiriqlar yuzasidan ko‘rsatma beriladi..

1-rasm. **Kalashnikov pulemyoti (PKM)**

III. Yangi mavzu bayoni:

PKM, SVD, RPG, PM qurollarining tuzilishi, vazifasi va jangovar Xususiyatlari 7,62 millimetrli Kalashnikov pulemyoti avtomat quroli hisoblanib, dushman qo‘shini va o‘t ochish vositalarini yakson qilishga mo‘ljallangan. SVD qurolining tuzilishi, vazifasi va jangovar xususiyatlari 7,62 millimetrli Dragunov merganlik miltig‘i mergan quroli hisoblanib, birdan paydo bo‘luvchi, harakatlanuvchi, ochiq va yashiringan yakka nishonlarni yo‘q

qilishga mo‘ljallangan.

Kalibri	7,62 mm
Nishonga olib otish masofasi	1500 m
Otish sur’ati (bir daqiqada)	650 – 800 dona
O‘qning boshlang‘ich tezligi	825 m/s
O‘qning maksimal uchish masofasi	3800 m
Pulemyot og‘irligi	8,2 kg
Stvol uzunligi	658 mm
Pulemyot uzunligi	1155 mm
Tasmali qutilar sig‘imi	100/200 dona

2-rasm. **Dragunov merganlik miltig‘i (SVD)**

Kalibri	7,62 mm
Optik mo‘ljalga olish moslamasi bilan nishonga olib otish masofasi	1300 m
Ochiq nishonga olib otish moslamasi bilan nishonga olib otish masofasi	1200 m
Ko‘krak qiyofali nishonga qarata to‘g‘ridan to‘g‘ri yo‘naltirilib o‘t ochish masofasi	430 m
Yuguruvchi nishonga qarata to‘g‘ridan to‘g‘ri yo‘naltirilib o‘t ochish masofasi	640 m
Jangovar o‘t ochish tezligi (bir daqiqada)	30 dona
Optik mo‘ljalga olish moslamasining to‘ldirilmagan o‘qdon va qo‘ndoq yuzi bilan birgalikdagi og‘irligi	4,3 kg
O‘qdon sig‘imi	10 dona

Jadvalda berilgan o‘qotar qurollarning vazifasini ko‘rsating.

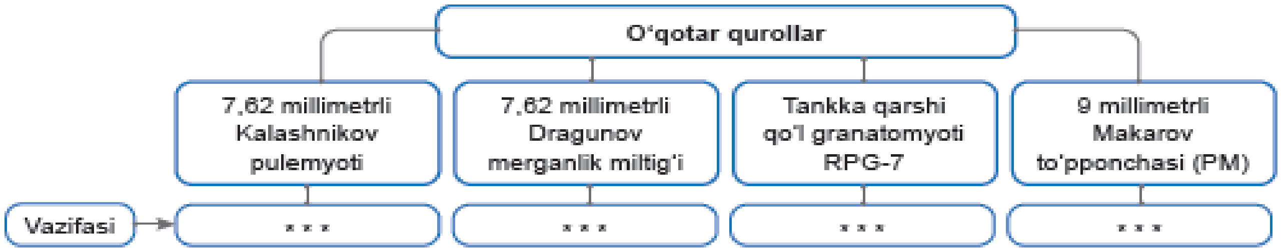

RPG-7 tankka qarshi qo‘l granatomyotining vazifasi, tuzilishi va jangovar xususiyatlari Tankka qarshi qo‘l granatomyoti RPG-7 tanklar, o‘ziyurar artilleriya qurilmalari va boshqa bronevositalarga qarshi kurashishga mo‘ljallangan. Bundan tashqari, granatomyotdan dushmanning yengil panalari, shahar miqyosidagi inshootlar ortida joylashgan piyoda qo‘shinni yo‘q qilishda foydalanish mumkin.

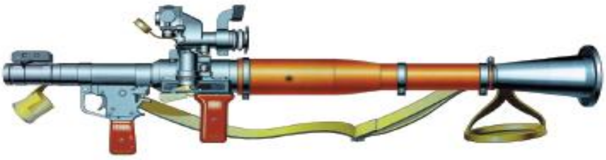

3-rasm. **Tankka qarshi qo‘l granatomyoti (RPG-7)ning umumiy tuzilishi**

RPG-7 qurolining jangovar xususiyatlari Granatomyot tanklar, o‘ziyurar artilleriya uskunalari va boshqa nishonlar 2 m va undan ortiq balandlikda va to‘g‘ri otish uzoqligida joylashgan holatda eng ta’sirli o‘t ochish masofasi: PG-7V granatasi bilan – 330 m; PG-7VM granatasi bilan – 310 m; mo‘ljalga olish uzoqligi – 500 m; jangovar otish tezligi (1daq) – 4 – 6 granata. Granatomyotning optik mo‘ljallagich bilan to‘liq vazni: RPG-7

3-rasm. **9 millimetrli Makarov to‘pponchasi**

– 6.3 kg. Granatalarning umumiy vazni (porox zaryadi bilan): PG-7V – 2.2 kg; PG-7 VM – 2.0 kg. PM qurolining tuzilishi, vazifasi va jangovar xususiyatlari 9 millimetrli Makarov toʻpponchasi (PM) shaxsiy qurol hisoblanib, hujum va mudofaa mobaynida dushmanni qisqa masofalarda yoʻq qilish uchun moʻljallangan. Toʻpponchadan 50 metr masofagacha oʻt ochish samarali hisoblanadi. Oʻqning zarar yetkazish kuchi 350 metrgacha saqlanib qoladi. Toʻpponchaning jangovar oʻt ochish tezligi bir daqiqada – 30 dona oʻqqa teng. Toʻpponchaning toʻldirilgan oʻqdon bilan birgalikdagi ogʻirligi – 810 gramm. Toʻpponchadan oʻt ochish uchun 9 millimetrli patronlar qoʻllaniladi. Oʻqning dastlabki uchish tezligi – 315 m/s. Oʻt ochish mobaynida patronlar sigʻimi 8 dona patronga teng boʻlgan oʻqdondan uzatiladi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

1. Siz qanday oʻqotar qurollarni bilasiz?
2. Oʻqotar qurollarning jangovar imkoniyatlari deganda nimani tushunasiz?

V. Darsni yakunlash: oʻquvchini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, ragʻbatlantirish.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni toʻliq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

OʻIBDOʻ: ______________________ _____________ _____________

(imzo) *(sana)*

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. veb-sayiti orqali o‘zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

52 listdan iborat CHQBT fanidan 10-sinf III chorak konspektni to‘loq holda olish uchun telegramdan yozing.

Maktablar uchun hujjatlar
ADMIN
Zokirjon
90-530-68-66

Telegram kanalimiz:
@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#
Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo‘ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

1. **1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
2. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
3. **Sinf rahbar hujjatlari**
4. **Metodbirlashma hujjatlari**
5. **Ustama hujjatlari**
6. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
7. **1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
8. **Maktab ish hujjatlari**
9. **Direktor ish hujjatlari**
10. **MMIBDO‘ ish hujjatlari**
11. **O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
12. **Psixolog hujjatlari**
13. **Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
14. **Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
15. **Besh tashabbus hujjatlari**
16. **Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**